

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01-_____
Podgorica, _____, 2015. godine

Predlog

PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O PROGRAMSKIM STANDARDIMA U
ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Podgorica, _____ 2015. godine

Na osnovu člana 14 stav 1 tačka 8 Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i člana 34 tačka 8 Statuta Agencije za elektronske medije, Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj _____.2015.godine, donio je

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima

Član 1.

U članu 4 stav (1) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11) poslije alineje m) dodaju se tri nove alineje koje glase:

- m) opasno ponašanje: ponašanje kojim onaj koji ga preduzima dovodi u opasnost sebe ili druge, a koje maloljetnik može lako podržavati;
- n) fikcijski programski sadržaj: sadržaj u kome se prikazuju izmišljeni događaji, pojave ili ličnosti ili stvarni događaji, pojave ili ličnosti, ali koji su rekonstruisani putem odgovarajućeg umjetničkog postupka;
- n) nefikcijski programski sadržaj: sadržaj u kome se prikazuju događaji, pojave ili ličnosti koje gledaoci, odnosno slušaoci primaju (prihvataju) kao stvarne, odnosno prave;
- o) rijaliti programski sadržaj: sadržaj koji pretežno u cilju zabave prikazuje, u prirodnom ili vještački stvorenom okruženju (npr. vještački stvorena zajednica ljudi na ograničenom fizičkom prostoru), na koji način se jedan ili više učesnika ponaša u unaprijed predviđenim, spontano ili na drugi način nastalim konkretnim životnim situacijama (npr. suživot u određenoj zajednici ljudi, međusobna komunikacija, rad, dokolica, rješavanje određenih zadatah ili nepredviđenih konkretnih životnih problema i sl.) u određenom vremenskom periodu, a u kojem učesnici, po pravilu, učestvuju radi pribavljanja određene imovinske ili neimovinske koristi;
- p) pseudorijaliti programski sadržaj: sadržaj koji prikazuje određene autentične ili izmišljene životne situacije, prema unaprijed utvrđenom scenariju;
- r) erotski programski sadržaj: sadržaj u kome se prikazuju naga ljudska tijela u polnom činu ili sama naga tijela, bez eksplicitnih scena polnog čina (penetracije, oralnog seksa, masturbacije i sl.) ili polnog organa, ali u kontekstu realizacije seksualne aktivnosti;
- s) pornografija: eksplicitno prikazivanje polnog organa ili polnog čina bez naročitog programskog i umjetničkog opravdanja;
- t) seksualno nasilje: ponašanje kojim se uz primjenu sile ili prijetnji drugo lice, protivno njegovoj volji, prinuđava na polni odnos ili mu se dodiruju intimni dijelovi tijela;
- u) prikazivanje seksualnosti: prikazivanje dodirivanja intimnih dijelova tijela u cilju pobuđivanja polnog nagona ili prikazivanje polnog odnosa.

Član 2.

Stav 1 člana 19 mijenja se i glasi:

„(1) Za emitovanje televizijskih programa, ustanovljava se granični period u trajanju od 23,00 – 06,00 časova.“

Član 3.

U članu 22 poslije stava (7) dodaje se novi stavi koji glasi:

„(8) Prilikom prikazivanja rekonstrukcije krivičnih djela, nasilja i drugog štetnog ponašanja, elektronski mediji su dužni da, tokom cijelog trajanja, istaknu vizuelno upozorenje da se radi o rekonstrukciji događaja.“

Član 4.

U stavu (1) člana 23 poslije riječi „od“ dodaju se riječi „12,“.

U stavu (3) član 23 dodaje se nova alineja koja glasi: „a) grafička oznaka 12;“, a ranije alineje a) i b) postaju alineje b) i c).

Član 5.

Poslije člana 23 dodaju se dva nova člana koje glase:

„Član 23a.

(1) Prilikom kategorizacije programskih sadržaja, treba uzeti u obzir obzir:

- a. da li se u njima prikazuju: nasilje i njegove posljedice; seksualno nasilje; nago ljudsko tijelo; seksualnost; zastrašujuće scene; pušenje i zloupotreba opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci; opasno ponašanje; diskriminatorско postupanje ili nepristojno ponašanje;
- b. u kom kontekstu se prikazuju sadržaji iz tačke a) ovog stava i posebno:
 - i. cilj ili priroda programskog sadržaja u kome se prikazuje sadržaj koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika;
 - ii. da li se radi o opštem ili specijalizovanom elektronskom mediju u čijem programu se emituje određeni programski sadržaj;
 - iii. da li je riječ o fikcijskom ili nefikcijskom programskom sadržaju;
 - iv. stepen realističnosti prikazivanja potencijalno škodljivih sadržaja;
 - v. broj, dužina, učestalost, intezitet (u kojoj mjeri postoji zvučna, vizuelna ili verbalna naglašenost) i detaljnost prikazivanja sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika;
 - vi. očekivano dejstvo koje će programski sadržaj imati na gledaoce ili slušaoce, a naročito u kakvom okruženju, odnosno atmosferi prikazuje sadržaji koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika;
 - vii. kakav stav je u programskom sadržaju zauzet prema nasilju, zloupotrebi štetnih supstanci, opasnom ponašanju ili diskriminatorskom postupanju;
 - viii. vrijeme proizvodnje programskog sadržaja.

(2) Kategorizacija programskog sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika vrši se primjenom mjerila iz stava 1. ovog člana, nakon ocjene ispunjenosti svakog mjerila posebno i svih mjerila zajedno.

Član 23b.

(1) Grafičkom oznakom 12, označavaju se sadržaji koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 12 godina, a koji uključuju povremeno, umjereno dugačko, umjereno intezivno i umjereno detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a. stav 1. ovog pravilnika, koji s obzirom na kontekst u kome se prikazuju nisu nepodesni za maloljetnike koji imaju 12 ili više godina i imaju sljedeća obilježja:

- a) povremeno prikazivanje umjerenog nasilja i njegovih posljedica, dok se teško nasilje i njegove posljedice mogu prikazivati kratko i bez detalja.
- b) izuzetno, kratko i rijetko prikazivanje scena koje sadrže detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih posljedica može biti prisutno u programskom sadržaju ako je to opravdano njegovim obrazovnim ciljem;

- c) seksualno nasilje nije prikazano, ali samim tokom radnje može biti nagoviješteno da se ono odigralo;
- d) nago ljudsko tijelo može biti prikazano, ali ne u kontekstu seksualnosti;
- e) seksualnost može biti prikazana povremeno i diskretno;
- f) zastrašujuće scene mogu se umjereno prikazivati, s tim da one ne smiju biti učestale i posebno naglašene;
- g) prikazivanje pušenja i zlorabotrebbe opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci ne smije biti učestalo, niti značaj i dejstva njihove zlorabotrebbe smiju biti prikazani kao zabavni ili manje bitni nego što jesu u stvarnom životu;
- h) opasno ponašanje ne smije biti detaljno prikazano, niti prema takvom ponašanju u programskom sadržaju kao cjelini smije biti izražen pozitivan stav;
- i) diskriminatorsko postupanje ne sme biti prikazano uz pozitivan stav prema takvom postupanju, niti ga je dozvoljeno prikazivati ako je ono preduzeto uz vršenje nasilja;
- j) umjereno nepristojno ponašanje je dozvoljeno, ali ne smije biti učestalo, niti može predstavljati način komunikacije, dok veoma nepristojno ponašanje može biti prisutno samo kratko, ali nikako ako se ono koristi u vidu akta agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio."

Član 6.

Član 24 se mijenja i člasi:

„Član 24.

- (1) Grafičkom oznakom 16, označavaju se sadržaji koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 16 godina, a koji uključuju učestalo, dugačko, intezivno i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a. stav 1. ovog pravilnika, koji s obzirom na kontekst u kome se prikazuju nisu nepodesni za maloljetnike koji imaju 16 ili više godina i imaju sljedeća obilježja:
- a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
 - b) seksualno nasilje može biti samo diskretno prikazano, bez naročite usmjernosti na detalje takvog ponašanja i patnju žrtve;
 - c) ne postoje ograničenja u pogledu prikazivanja nagog ljudskog tijela, ako se ono ne prikazuje u kontekstu seksualnosti, dok prikazivanje u tom kontekstu ne smije biti detaljno;
 - d) seksualnost može biti učestalo prikazana, ali bez prikazivanja detalja, osim ako se ono prikazuje u cilju obrazovanja o seksualnosti i ljudskom zdravlju;
 - e) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intezivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
 - f) pušenje i zlorabotrebbe opojne droge, alkohola ili drugog štetnog sredstva mogu biti učestalo prikazani, ali u programskom sadržaju kao cjelini ne smije biti izražen pozitivan stav prema takvom ponašanju;
 - g) opasno ponašanje smije biti detaljno prikazano, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se takvo ponašanje detaljno prikazuje, niti prema takvom ponašanju u programskom sadržaju kao cjelini smije biti izražen pozitivan stav;
 - h) diskriminatorsko postupanje može biti prikazano i kada je preduzeto uz vršenje nasilja, ali u programskom sadržaju kao cjelini prema takvom postupanju mora biti zauzet negativan stav;

- i) veoma nepristojno ponašanje može biti učestalo, dok najteži oblici nepristojnog ponašanja mogu biti samo kratko prikazani, ali nikada ako se ono koristi kao akt agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio.
- (2) Pseudorijaliti programski sadržaji i prenosi ili snimci ekstremnog borilačkog sporta, koji mogu sadržati prikazivanje teškog nasilja, označavaju se sa oznakom 16.
- (3) Programski sadržaji sa oznakom 16 mogu se emitovati isključivo u periodu od 22,00 do 06,00 časova.

Član 7.

Član 25 se mijenja i člasi:

„Član 25.

- (1) Grafičkom oznakom 18, označavaju se sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 18 godina, a koji uključuju veoma učestalo, veoma dugačko, veoma intezivno i veoma detaljno prikazivanjem sadržaja iz člana 23a. stav 1. ovog pravilnika i imaju sljedeća obilježja:
 - a) naročita usmjerenost na detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih zastrašujućih posljedica;
 - b) prikazivanje seksualnog nasilja, uz naročitu usmjernost na detalje takvog ponašanja i patnju žrtve;
 - c) detaljno prikazivanje seksualnosti, pod uslovom da primarna namjena programskog sadržaja nije pobuđivanje seksualnog uzbuđenja;
 - d) prikazivanje erotskih sadržaja;
 - e) veoma detaljno i veoma intezivno prisustvo zastrašujućih scena;
 - f) detaljno prikazivanje zloupotrebe opojnih droga, alkohola ili drugih štetnih supstanci, i ako u programskom sadržaju kao cjelini nije izražen negativan stav prema takvom ponašanju;
 - g) detaljno prikazivanje opasnog ponašanja, i ako u programskom sadržaju kao celini nije izražen negativan stav prema takvom ponašanju;
 - h) detaljno prikazivanje diskriminatorskog ponašanja, i ako u programskom sadržaju kao cjelini nije izražen negativan stav prema takvom ponašanju.
 - i) prikazivanje najgrubljeg nepristojnog ponašanja, čak i kada se koristi u vidu akta agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio.
- (2) Rijaliti programski sadržaji, najave njihovog emitovanja, kao i emisije u kojima se prikazuju pregledi dešavanja u tim sadržajima, označavaju se sa oznakom 18.
- (3) Programski sadržaji sa oznakom 18 mogu se emitovati isključivo u periodu od 23,00 do 06,00 časova.

Član 8.

Obaveza raspoređivanja sadržaja u skladu sa čl. 24 i 25 ovog Pravilnika ne primjenjuje na sadržaje koji se emituju u okviru audiovizuelne medijske usluge na zahtjev koja je dostupna samo uz uslovni pristup i daje mogućnost roditeljske kontrole.

Član 9.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01 - ____
Podgorica, ____ .2015.godine

**Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije**

Ranko Vujović

